

Polacy o kwestiach związanych z obronnością

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Doświadczenia Polaków przydatne w przypadku wojny lub innej sytuacji powszechnego zagrożenia	1
Zainteresowanie przygotowaniem do działania na rzecz ochrony ludności cywilnej w przypadku powszechnego zagrożenia	4
Ocena wyposażenia polskiej armii	6
Postrzeganie pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego	9

Po ponad rocznych zmaganiach Ukrainy z rosyjską zbrojną agresją w kwietniowym badaniu¹ po raz kolejny powróciliśmy do problematyki dotyczącej obrony naszego kraju i ochrony ludności w przypadku ewentualnej wojny lub wystąpienia innych powszechnych zagrożeń dla ludności.

DOŚWIADCZENIA POLAKÓW PRZYDATNE W PRZYPADKU WOJNY LUB INNEJ SYTUACJI POWSZECHNEGO ZAGROŻENIA

Obecnie niespełna jedna piąta (19%) dorosłych Polaków deklaruje, że odbywali służbę wojskową, a tylko minimalnie więcej (21%), że uczestniczyli w przeszkoleniu wojskowym (zob. rysunek 1). Łącznie osoby mające doświadczenie ze służby wojskowej bądź przeszkolenia wojskowego stanowią obecnie 26% ogółu dorosłych Polaków. Odsetek ten utrzymuje się na zbliżonym poziomie od 2014 roku (zob. rysunek 2). Warto przypomnieć, iż w roku 1999 takie doświadczenia miało blisko dwie piąte (39%) respondentów. Zaniechanie powszechnych powołań do pełnienia zasadniczej służby wojskowej i uzawodowienie armii spowodowało obserwowane w badaniach systematyczne zmniejszanie się odsetka dorosłych Polaków mających doświadczenie w zakresie służby wojskowej bądź przeszkolenia wojskowego. Zahamowanie trendu spadkowego możemy wiązać z powołaniem Wojsk Obrony Terytorialnej.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (396) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

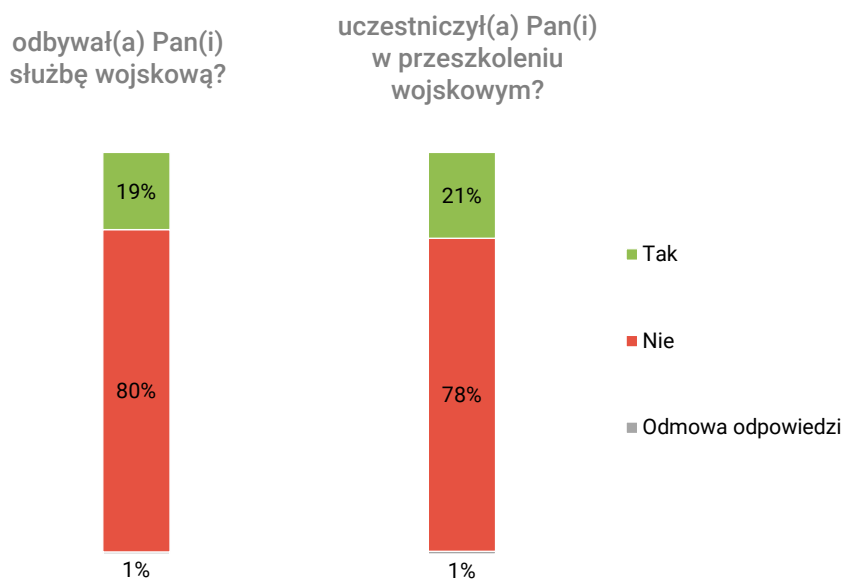
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

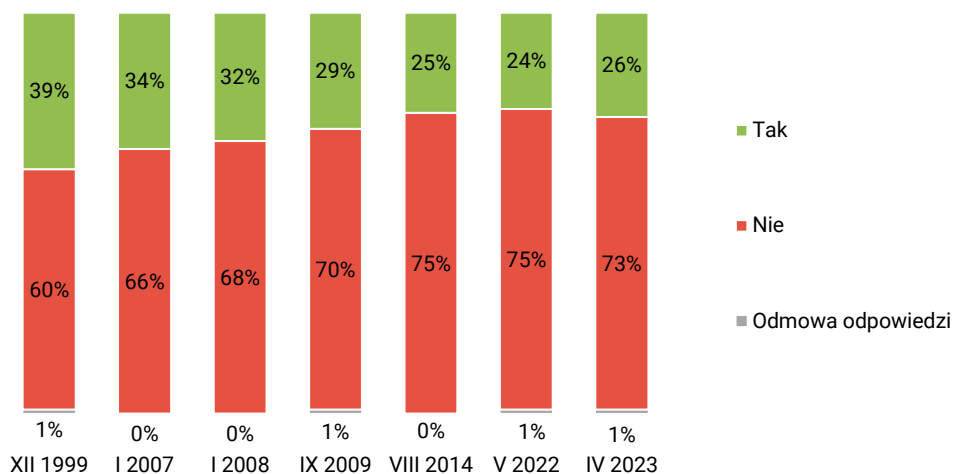
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 20 kwietnia 2023 roku na próbie liczącej 1081 osób (w tym: 56,9% metodą CAPI, 24,0% – CATI i 19,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy kiedykolwiek:

RYS. 2. Czy kiedykolwiek odbył(a) lub odbywa Pan(i) obecnie przeszkolenie wojskowe, służbę wojskową?

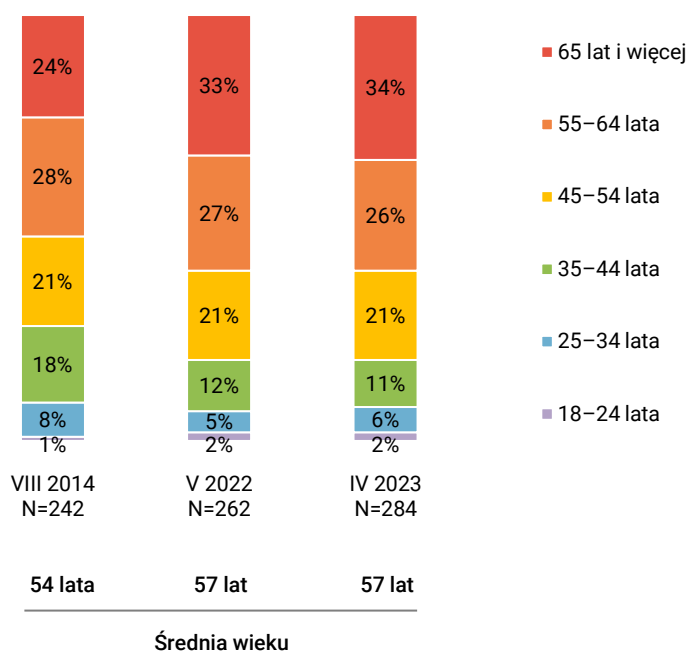

Deklaracje badanych dotyczące doświadczeń w tym zakresie wyraźnie wiążą się z płcią i wiekiem. Służbę wojskową odbywało 39% mężczyzn i 2% kobiet (zob. tabelę aneksową 1). W przypadku uczestnictwa w przeszkoleniu wojskowym dysproporcje pomiędzy płciami są nieco mniejsze – doświadczenia takie deklaruje 36% mężczyzn i 8% kobiet (zob. tabelę aneksową 2).

Biorąc pod uwagę wiek ankietowanych można zauważyć, iż na tle młodszych badanych znacznie częściej takimi doświadczeniami mogą pochwalić się osoby z grupy wiekowej 45+ (zob. tabele aneksowe 1 i 2). Najrzadziej deklarują je natomiast respondenci z grupy wiekowej 18–24 lata (4% z nich odbywało służbę wojskową, a 5% uczestniczyło w przeszkoleniu wojskowym). Związek deklaracji dotyczących odbycia służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego z wiekiem badanych jest wyraźnie widoczny, gdy przeanalizujemy strukturę wieku w grupie osób deklarujących takie doświadczenia. Bezpośrednim efektem odejścia od powszechnych powołań do pełnienia zasadniczej służby wojskowej i uzawodowienia armii jest fakt, że ponad cztery piąte (81%) respondentów, którzy zadeklarowali, że odbywali przeszkolenie wojskowe lub służbę wojskową, to osoby w wieku 45+, trzy piąte (60%) ma co najmniej 55 lat, jedna trzecia (34%) to osoby w wieku 65+, a tylko 8% nie ma jeszcze ukończonych 35 lat (zob. rysunek 3). Średnia wieku osób, które deklarują, że odbyły lub odbywają przeszkolenie wojskowe czy służbę wojskową, jest znacząco wyższa² od średniej wieku osób niemających takich doświadczeń i wynosi 57 lat (tyle samo ile w maju 2022 roku, a dla porównania – w 2014 roku było to 54 lata), podczas gdy wśród osób, które nigdy nie odbywały szkolenia wojskowego lub służby wojskowej, wynosi ona 46 lat, a średnia wieku wśród ogółu badanych – 48 lat.

CBOS

RYS. 3. Struktura wieku w grupie osób, które zadeklarowały, że odbyły lub odbywają przeszkolenie wojskowe, służbę wojskową

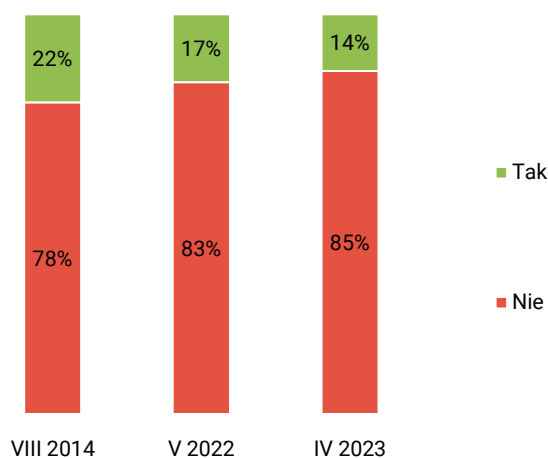

² Test T.

Tak jak we wcześniejszych badaniach zapytaliśmy respondentów, czy kiedykolwiek brali udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny. Takie doświadczenia zadeklarowało zaledwie 14% dorosłych Polaków, czyli o 3 punkty procentowe mniej niż w maju ub.r. i łącznie o 8 punktów mniej niż w sierpniu roku 2014.

CBOS

RYS. 4. Czy kiedykolwiek brał(a) Pan(i) udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny?

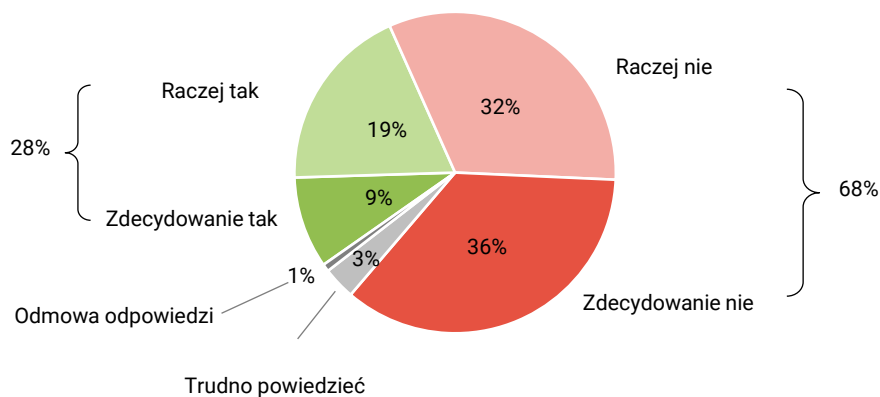
W ćwiczeniach czy innych działaniach przygotowujących ludność cywilną na wypadek powszechnego zagrożenia uczestniczyło znacznie więcej mężczyzn niż kobiet (odpowiednio 19% wobec 10%). Tak jak poprzednio na tle pozostałych respondentów udział w takich ćwiczeniach czy innych podobnych działaniach najczęściej brały osoby w wieku 55–64 lata (22%). Najrzadziej takie doświadczenia deklarują obecnie badani w wieku 25–34 lata (8%) – zob. tabelę aneksową 3.

ZAINTERESOWANIE PRZYGOTOWANIEM DO DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY LUDNOŚCI CYWILNEJ W PRZYPADKU Powszechnego ZAGROŻENIA

Wszystkich respondentów, niezależnie od ich dotychczasowych doświadczeń w tym względzie, zapytaliśmy, czy chcieliby wziąć udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny. Chęć uczestniczenia w tego typu szkoleniu lub ćwiczeniach zadeklarowało 28% pytanych, natomiast ponad dwie trzecie (68%) odrzuciło taką możliwość (zob. rysunek 5).

CBOS

RYS. 5. Czy chciał(a)by Pan(i) wziąć udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny?

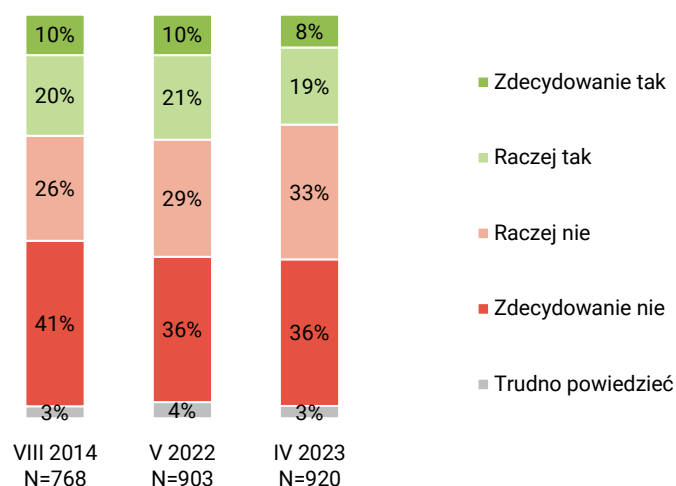

Wśród osób, które dotąd nie brały udziału w takich szkoleniach lub ćwiczeniach zainteresowanie udziałem w nich jest minimalnie mniejsze niż w roku 2014 i w roku 2022 (w porównaniu z majem ubiegłego roku spadek z 31% do 27%) – zob. rysunek 6.

CBOS

RYS. 6. Czy chciał(a)by Pan(i) wziąć udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE ZADEKLAROWAŁY, ŻE NIGDY NIE BRAŁY UDZIAŁU W TAKIM SZKOLENIU LUB ĆWICZENIACH

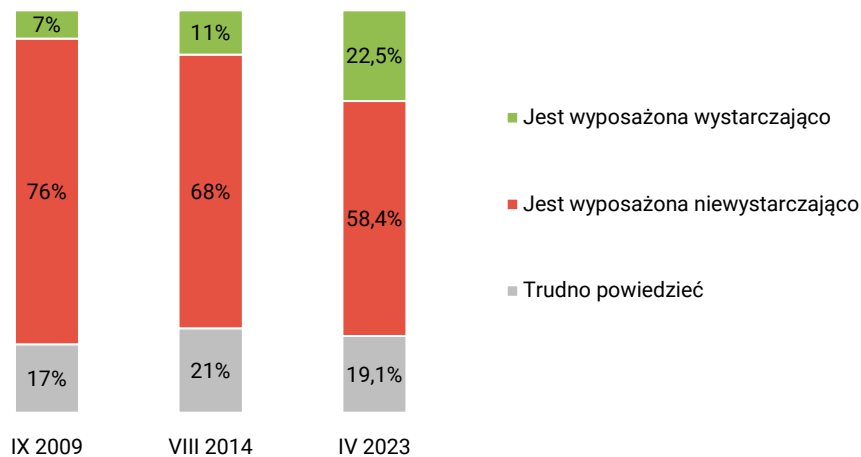

Istnieje wyraźny związek między poziomem zainteresowania udziałem w szkoleniu lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny a wiekiem badanych. Ogólnie rzecz biorąc, osoby poniżej 45 roku życia wykazują zainteresowanie nimi znacznie częściej niż starsze (zob. tabelę aneksową 4), a najczęściej chęć udziału w takich szkoleniach deklarują badani w wieku 18-24 lata (54%). Ponadto ponadprzeciętnym poziomem zainteresowania nimi charakteryzują się studenci i pełnoletni uczniowie (67%). Z wiekiem to zainteresowanie spada i osoby mające 65 lat lub więcej deklarują je sporadycznie (10%), a większość (62%) z nich udział w takich szkoleniach zdecydowanie odrzuca. Zainteresowanie szkoleniami lub ćwiczeniami w zakresie powszechnej samoobrony związane jest też z poziomem wykształcenia ankietowanych – najczęściej chęć wzięcia w nich udziału deklarują osoby z wyższym wykształceniem (37%) oraz badani z wykształceniem średnim (32%). Na tle innych grup zawodowych ponadprzeciętnym poziomem zainteresowania udziałem w takich szkoleniach lub ćwiczeniach wyróżniają się też specjaliści średniego szczebla i technicy (45%), a także pracownicy usług oraz respondenci zaliczający się do kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (po 43%). Ponadto częściej niż pracujący w innych sektorach chcieliby wziąć w nich udział pracownicy instytucji, urzędów lub zakładów całkowicie państwowych, samorządowych lub publicznych, w tym także jednoosobowych spółek Skarbu Państwa (42%). Zainteresowanie udziałem w tego typu szkoleniach czy ćwiczeniach obecnie tylko minimalnie częściej deklarują mężczyźni niż kobiety (30% wobec 27%).

OCENA WYPOSAŻENIA POLSKIEJ ARMII

Polska jest jednym z ważnych donatorów sprzętu wojskowego dla broniącej się Ukrainy. Jednocześnie zintensyfikowane zostały zamówienia nowego wyposażenia dla polskich sił zbrojnych. W tym kontekście, po niemal dziewięciu latach przerwy, ponownie zapytaliśmy Polaków o ocenę wyposażenia polskiej armii w sprzęt. Mimo iż nadal w opinii badanych wojsko polskie nie wypada pod tym względem zbyt korzystnie (58% pytanych uznało, że polska armia jest wyposażona w sprzęt niewystarczająco), to obserwujemy stopniową poprawę ocen. We wrześniu 2009 roku, gdy pierwszy raz zadaliśmy to pytanie, jedynie 7% ankietowanych uznało wyposażenie polskiej armii w sprzęt za wystarczające. W sierpniu 2014 roku odsetek ten wynosił 11%, a w kwietniu br. odnotowaliśmy jego podwojenie (wzrost do 22,5%). Wzrostowi odsetka ocen pozytywnych towarzyszy systematyczny spadek udziału przekonanych o niewystarczającym wyposażeniu sprzętowym polskiego wojska, a na zbliżonym poziomie utrzymuje się odsetek respondentów unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii (obecnie 19,1%).

RYS. 7. Czy, Pana(i) zdaniem, polska armia jest wystarczająco wyposażona w sprzęt czy też nie?

Opinie w tej kwestii różnicują afiliacje polityczne badanych, wyrażające się w deklaracjach sympatii dla rządzących lub opozycji oraz poparciu dla partii politycznych. Mimo iż respondenci ze wszystkich wyróżnionych grup w większości uważają, że polska armia nie jest wystarczająco wyposażona w sprzęt, to najrzadziej twierdzą tak sympatycy obozu rządzącego (52%). Oni też znacznie częściej niż inni uważają, iż wyposażenie polskiej armii w sprzęt jest wystarczające (36%). Najczęściej ze wszystkich przekonanie, że polska armia jest niewystarczająco wyposażona w sprzęt, wyrażają natomiast sympatycy opozycji (70%).

TABELA 1

Czy, Pana(i) zdaniem, polska armia jest wystarczająco wyposażona w sprzęt czy też nie?	Mówi się, że w polskim społeczeństwie istnieje wyraźny podział na tych, którzy sprzyjają obozowi rządzącemu, i tych, którzy sympatyzują z opozycją. Czy Pan(i) zaliczył(a)by siebie raczej do sympatyków:			
	obozu rządzącego	opozycji	Nie sympatyzuję ani z rządzącymi, ani z opozycją	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	procentowanie w kolumnach			
Jest wyposażona wystarczająco	36	14	21	7
Jest wyposażona niewystarczająco	52	70	57	57
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	12	16	22	36

Biorąc pod uwagę preferencje partyjne można natomiast zauważyć, iż najczęściej (78%) przekonanie, że polska armia nie jest wystarczająco wyposażona w sprzęt, wyrażają respondenci zamierzający w hipotetycznych wyborach do Sejmu³ zagłosować na Koalicję Obywatelską. Tego zdania jest też ponad dwie trzecie (68%) zwolenników Konfederacji WiN. Opinie takie dominują jednak bez względu na sympatie partyjne. Mimo to warto zauważyć, iż znacznie częściej niż pozostali przekonanie, że wyposażenie sprzętowe polskiego wojska jest wystarczające, wyraża potencjalny elektorat Prawa i Sprawiedliwości (31%), a ponadto takie opinie pojawiają się częściej wśród osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne (29%) – zob. tabelę aneksową 5.

TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, polska armia jest wystarczająco wyposażona w sprzęt czy też nie?	Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	Lewica (Nowa Lewica, Razem, Polska Partia Socjalistyczna, Unia Pracy)*	Konfederacja Wolność i Niepodległość (Nowa Nadzieja, Ruch Narodowy, Konfederacja Korony Polskiej)*	Polska 2050 Szymona Hołowni*
procentowanie w kolumnach					
Jest wyposażona wystarczająco	31	11	21	17	5
Jest wyposażona niewystarczająco	56	78	50	68	76
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	13	11	29	15	19

* Ze względu na małą liczbę zwolenników tych ugrupowań w próbie do wyników należy podchodzić z ostrożnością

Oceny wyposażenia, jakim dysponują nasze siły zbrojne, znacząco różnicuje także poziom wykształcenia respondentów. Znacznie częściej niż pozostali krytyczne opinie na temat wyposażenia polskiej armii w sprzęt wyrażają badani z wyższym wykształceniem – 69% z nich ocenia je jako niewystarczające, a tylko 15% jest przeciwnego zdania. Bardziej wyrobione opinie na ten temat mają mężczyźni niż kobiety, przy czym mężczyźni częściej od kobiet wyrażają zarówno oceny pozytywne (26% wobec 20%), jak i opinie negatywne (61% wobec 56%) – zob. tabelę aneksową 5.

³ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w kwietniu”, kwiecień 2023 (oprac. M. Bożewicz).

POSTRZEGANIE PEWNOŚCI SOJUSZU PÓŁNOCNOATLANTYCKIEGO

Artykuł 5 Traktatu Północnoatlantyckiego głosi, że atak na dowolne państwo należące do NATO jest równoznaczny z atakiem na cały Sojusz. W trakcie inwazji Rosji na Ukrainę wielokrotnie można było usłyszeć zapewnienia oficjalnych przedstawicieli innych państw Sojuszu, z prezydentem Stanów Zjednoczonych Joe Bidenem na czele, że NATO będzie bronić każdego cala terytorium należącego do państw sojuszu. Zapewnienia te, a także obecność wojsk sojuszniczych w Polsce, w obliczu zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę znalazły oddźwięk w polskiej opinii publicznej. W marcu 2022 roku odnotowaliśmy rekordowo wysoki odsetek (81%) przekonanych, że Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, a kwestionował to tylko co dziesiąty badany. Gdy 15 listopada ub.r. w miejscowości Przewodów w województwie lubelskim przy granicy z Ukrainą spadła zabłąkana rakietą, zabijając dwóch polskich obywateli, w mediach na nowo rozgorzały dyskusje dotyczące tego, jak na ewentualny atak na Polskę zareagowałyby pozostałe państwa NATO. W badaniu zrealizowanym w pierwszej dekadzie grudnia 2022 roku⁴ odsetek respondentów twierdzących, że Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, spadł w porównaniu z marcem o 8 punktów procentowych, przy czym odsetek zdecydowanie o tym przekonanych zmniejszył się aż o 10 punktów. Jednocześnie podwoiła się grupa uważających, że zaangażowania sojuszników nie możemy być pewni. Warto przypomnieć, iż wcześniej ze znacznie bardziej wyraźnym spadkiem poczucia pewności zaangażowania natowskich sojuszników w obronę polskich granic mieliśmy do czynienia w grudniu 2021 roku⁵, w trakcie trwania kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią.

W marcu br. wśród dorosłych Polaków ponownie odnotowaliśmy wzrost poczucia pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego i powrót do poziomu zbliżonego do notowanego w marcu 2022 roku (był to drugi tak wysoki rezultat w okresie od maja 2014 roku). Wynik ten jednak okazał się nietrwały, gdyż w kwietniu rozkład ocen zbliżył się do odnotowanego w grudniu ub.r. – 70% badanych uznało, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic (z czego 18% to zdecydowanie o tym przekonani), natomiast co piąty ankietowany (20%) był przeciwnego zdania, a 11% nie potrafiło zająć stanowiska w tej kwestii. W porównaniu z marcem o 6 punktów procentowych ubyło twierdzących, że Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, przy czym o 9 punktów procentowych ubyło zdecydowanie o tym przekonanych, a zwiększył się udział uważających, że raczej mogą być tego pewni. Jednocześnie o 7 punktów procentowych więcej respondentów niż przed miesiącem i wyraziło przekonanie, że takiej pewności mieć nie można. Generalnie jednak od marca 2022 roku poczucie

---

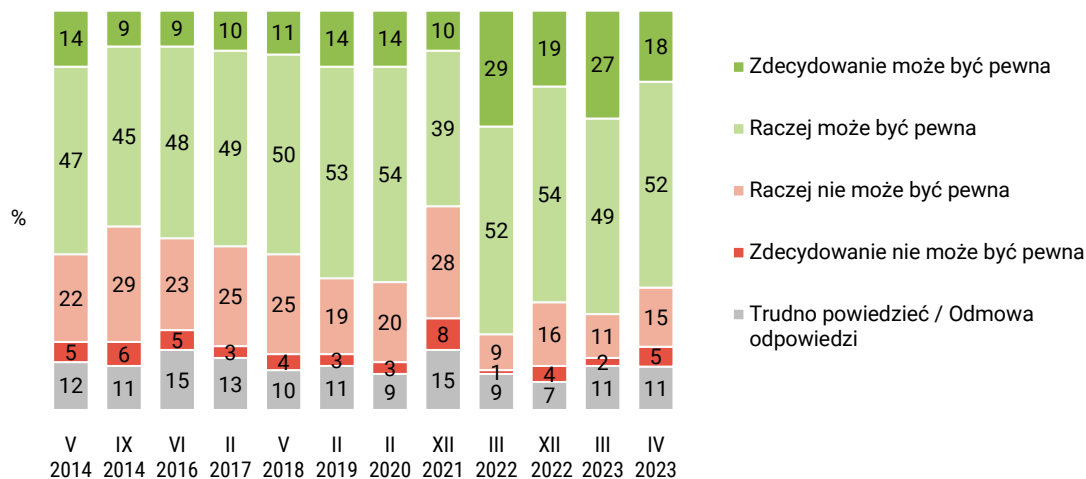
⁴ Zob. komunikat CBOS „Polacy o wojnie na Ukrainie i zaangażowaniu NATO”, grudzień 2022 (oprac. J. Scovil).

⁵ Zob. komunikat CBOS „Opinia publiczna wobec kryzysu na granicy z Białorusią”, grudzień 2021 (oprac. M. Feliksiak).

pewności zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę granic Polski jest wyższe niż notowane we wcześniejszych badaniach.

CBOS

RYS. 8. Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?

Opinie o ewentualnym zaangażowaniu natowskich sojuszników w obronę polskich granic związane są z deklarowanym zainteresowaniem polityką (zob. tabelę 3). Co prawda, niezależnie od stopnia tego zainteresowania, dominuje przekonanie, że w tej chwili Polska może być pewna ich zaangażowania w ewentualną obronę, ale najwięcej uważających, że zdecydowanie można być tego pewnym, jest wśród respondentów deklarujących bardzo duże zainteresowanie polityką, uważnie śledzących to, co się w niej dzieje (43%). Mniejszemu zainteresowaniu polityką towarzyszy natomiast częstszy brak zdania w tej kwestii. Warto dodać, iż w porównaniu z poprzednim miesiącem⁶ odsetki przekonanych, że w tej chwili Polska zdecydowanie może być pewna zaangażowania innych państw NATO w obronę naszych granic, w największym stopniu zmniejszyły się w grupie badanych deklarujących duże zainteresowanie polityką, dość uważnie śledzących, co się w niej dzieje (spadek z 34% do 20%), a także wśród śledzących jedynie główne wydarzenia (spadek z 28% do 19%) oraz deklarujących na tyle nisko zainteresowanie, że często umykają ich uwadze nawet ważne wydarzenia (spadek z 20% do 11%). Odsetek zdecydowanie w to wątpiących zwiększył się natomiast w największym stopniu wśród badanych najbardziej zainteresowanych polityką (wzrost z 2% do 9%).

⁶ Zob. komunikat CBOS „Polacy o NATO w kontekście wojny na Ukrainie”, kwiecień 2023 (oprac. B. Badora).

TABELA 3

Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:				
	bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce	duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
procentowanie w kolumnach					
Zdecydowanie może być pewna	43	20	19	11	15
Raczej może być pewna	33	62	54	56	32
Raczej nie może być pewna	8	12	17	15	14
Zdecydowanie nie może być pewna	9	5	3	4	5
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	6	2	7	14	34

Opinie na ten temat znacząco różnicuje także wykształcenie badanych – najczęściej przekonanie, że Polska może liczyć na zaangażowanie natowskich sojuszników w ewentualną obronę polskich granic, wyrażają osoby z wyższym wykształceniem (77%), choć tak jak w przypadku pozostałych badanych na ogół nie jest to zdecydowana pewność, a jedynie umiarkowana (61%) – zob. tabelę aneksową 6. Warto dodać, iż w porównaniu z poprzednim miesiącem w tej grupie badanych oceny zmieniły się w najmniejszym stopniu, natomiast najbardziej pogorszyły się opinie o pewności sojuszu północnoatlantyckiego wśród osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz w grupie respondentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych opinie w tej kwestii różnicuje również płeć badanych. Mimo iż bez względu na płeć zdecydowaną większość ankietowanych stanowią uważający, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników z NATO w ewentualną obronę naszych granic, to mężczyźni wyrażali taką opinię znacznie częściej niż kobiety (77% mężczyzn i 68% kobiet). Także zdecydowaną pewność w tym względzie częściej wyrażali mężczyźni niż kobiety (22% wobec 14%). Kobiety częściej niż mężczyźni nie mają w tej kwestii zdania (13% wobec 8%). Warto dodać, iż w porównaniu z marcem przekonanie o pewności zaangażowania natowskich sojuszników w obronę polskich granic w większym stopniu obniżyło się wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Ponadto na tle starszych badanych wyraźnie wyższym odsetkiem przekonanych, że obecnie Polska nie może być pewna zaangażowania sojuszników z NATO w obronę naszych granic, wyróżniają się respondenci z grupy wiekowej 18–24 lata (co dziesiąty z nich uważa, że Polska zdecydowanie nie może być tego pewna, a co czwarty raczej w to wątpi). W porównaniu z poprzednim miesiącem postrzeganie pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego znacznie bardziej pogorszyło się właśnie wśród najmłodszych badanych niż w starszych grupach wiekowych.

Doświadczenie ze służby wojskowej bądź przeszkolenia wojskowego deklaruje obecnie nieco ponad jedna czwarta (26%) ogółu dorosłych Polaków, z czego większość (19% ogółu) stanowią osoby, które odbywały służbę wojskową.

Zaledwie 14% dorosłych Polaków zadeklarowało, że kiedykolwiek brali udział w szkoleniach lub ćwiczeniach przygotowujących do udziału w powszechnej samoobronie na wypadek klęsk żywiołowych, katastrof, zagrożeń środowiska, zagrożeń terrorystycznych lub wojny. Ponad jedna czwarta (28%) badanych wyraziła chęć wzięcia udziału w takich szkoleniach lub ćwiczeniach, natomiast ponad dwie trzecie (68%) odrzuciło taką możliwość.

Większość (58%) pytanych uznała, że polska armia jest niewystarczająco wyposażona w sprzęt. Obserwujemy jednak stopniową poprawę ocen. Wzrostowi odsetka ocen pozytywnych (obecnie 22,5% uważa wyposażenie polskiej armii w sprzęt za wystarczające) towarzyszy systematyczny spadek udziału przekonanych o niewystarczającym wyposażeniu sprzętowym polskiego wojska.

Po marcowym wzroście w kwietniu br. spadło poczucie pewności zaangażowania natowskich sojuszników w obronę polskich granic, wracając do poziomu z grudnia ub.r. Od marca 2022 roku poczucie pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego jest jednak wyższe niż notowane we wcześniejszych badaniach.

Opracowała

Barbara Badora

TABELA 6

		Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?					Liczba osób
		Zdecydowanie może być pewna	Raczej może być pewna	Raczej nie może być pewna	Zdecydowanie nie może być pewna	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		18	52	15	5	11	1081
Płeć	Mężczyźni	22	50	14	6	8	509
	Kobiety	14	54	16	4	13	572
Wiek	18–24 lata	17	44	25	10	5	103
	25–34	15	49	18	4	14	170
	35–44	17	58	13	5	6	209
	45–54	13	56	12	7	12	171
	55–64	21	48	15	2	14	169
	65 lat i więcej	21	53	12	2	12	258
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	52	18	4	13	444
	Miasto do 19 999	21	48	18	4	9	151
	20 000 – 99 999	24	54	9	4	9	265
	100 000 – 499 999	14	51	16	8	11	137
	500 000 i więcej mieszk.	19	60	8	5	8	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	13	41	19	7	20	165
	Zasadnicze zawodowe	16	51	14	2	17	251
	Średnie	22	52	14	5	7	385
	Wyższe	16	61	14	4	5	281
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	63	11	4	3	131
	Średni personel, technicy	18	59	16	4	2	50
	Pracownicy adm.-biurowi	8	64	16	3	8	72
	Pracownicy usług	12	48	22	10	8	86
	Robotnicy wykwalifikowani	20	56	13	2	9	111
	Robotnicy niewykwalifik.	15	53	12	2	18	49
	Rolnicy	6	45	26	7	16	47
	Pracujący na własny rach.	15	48	12	12	13	60
	Bezrobotni	29	36	17	6	11	18
	Emeryci	21	52	12	2	13	283
	Renciści	26	40	11		24	40
	Uczniowie i studenci	13	49	21	13	5	53
	Zajmujący się domem i inni	19	39	17	6	19	80
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	65	11	2	5
spółce właścicieli prywatnych i państwa		13	56	16	6	9	131
sekt. pryw. poza rolnict.		18	52	18	5	8	265
prywatnym gosp. rolnym		7	43	21	11	17	58
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	11	48	20	11	10	142
	Od 1500 zł do 1999 zł	18	53	14	6	9	170
	Od 2000 zł do 2999 zł	18	60	10	3	9	204
	Od 3000 zł do 3999 zł	24	50	18	3	5	143
	4000 zł i więcej	25	56	12	2	5	139
	Trudno powiedzieć	15	54	12		20	101
	Odmowa odpowiedzi	13	44	18	5	19	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	49	22	10	10	58
	Średnie	14	49	16	7	15	432
	Dobre	21	55	13	2	8	591
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	50	14	4	10	54
	Raz w tygodniu	16	51	17	4	12	373
	1–2 razy w miesiącu	16	53	16	2	13	160
	Kilka razy w roku	16	52	15	5	12	255
	W ogóle nie uczestniczy	23	54	12	5	6	207
Poglądy polityczne	Lewica	22	57	11	4	6	218
	Centrum	16	58	14	4	9	276
	Prawica	20	51	16	5	8	363
	Trudno powiedzieć	11	45	19	4	21	167